सार्थकं मम जीवनम्।

मैत्रस्य जीवनम्।

एक मित्रानन्दपुरं इति राज्ये मैत्रि इति नामिका राजकुमारी निवसति स्म। सा एकं चतुरं धीरं बालिका आसीत्। राज्यस्य जनः तस्याः दयालुभावेन कारणे अत्यन्तं प्रियं करोति स्म। मित्रानन्दपुरस्य राजा चित्रगुप्तः एकम् श्रेष्ठम् राजा आसीत्। सः तस्य राज्यम्, राज्यस्य जनान् च बहुतम् प्रियम् करोति स्म। मैत्रि राजस्य एकपुत्रि अस्ति। तस्य द्वे सोदरः विचित्रगुप्तः सोमगुप्तः च मैत्रिम् बहुतम् प्रियम् करोति। मैत्रस्य जनन समये राणि कुसुममित्र मृत्युं प्राप्नवन्तः। परन्तु तस्या पिता सोदरः च मातस्य स्थानं सन्देषस्य पूरितवन्तः। मैत्रि तस्या राज्यस्य रक्षणार्थं तस्य पूर्ण सहायं कृतवान्।

एकदा मित्रानन्दपुर राज्ये एकस्मिन् युद्धस्य कारणे सीमायाम वसति जनस्य

अवस्ताम् दयनियम् अभवत् । सीमस्य जनस्य दैन्यं दिक्त्वा मित्री दुखित: अभवत् । एतत् कारयं चिन्दयित्वा मैत्रि आकलेन तस्य पिता राजा चित्रगुप्तस्य समीपं गत्वा अवदत् ।

मैत्रि :- राजा ! त्वं राज्यस्य अवस्ताम् पश्यान्तु न किल । युद्धस्य कारणे जना: बहुतम् कष्टम् अनुभवन्ति स्म ।

चित्रगुप्त: - मैत्रि ! आम् । अहं सर्वं पश्यान्तु । परन्तु सा राज्यस्य अवस्था न पश्यतु ।

मैत्रि :- आम् पिताश्री ! किन्तु सीमस्य अवस्ता अति दयनीयम् अस्ती । सर्वे जना: दारिद्रयम् अनुभवति । बहुतं मृत्यु प्राप्तवन्त: ।

चित्रगुप्त: :- किन्तु अहं सीमां गच्छान अशक्नोत्कम् । राज्ये मम आवश्यम् । तस्य सोदराणाम् युद्ध भूमिम् आगच्छाम । इयं समये किम करणीयम् । मैत्रि चिन्तयित्वा वदती । अहं जानाति

पिताश्री ।
राजा व्याकुलतया वदती । किन्तु कति ।
एतत् कार्यम् अपकटम् । त्वं कर्तुम्
शक्तः भवान् चेत् ।
मैत्रि :- आम । सर्वं अहं दृश्यन्ति । त्वं
चिन्ताम् न करोसि स्म ।
पितागुप्तः - आम । गुरु व्यास महर्षीम
समीपं गत्वा एतत् कार्यम् अवतरतु
तस्य साकं त्वं गच्छसि ।
मैत्रि :- आम पिताश्री । अवश्यम् । त्वं
राजस्य अन्य जनस्य रक्षाम् करोतु
भवान् । अनुमति नाम ।
चन्द्रगुप्तः - विजय भवतु कति ।
एतत् श्रुत्वा मैत्रि गुरु व्यास महर्षीणाम्
समीपं गत्वा सर्वं अवतरयतु । गुरु
मैत्रेय मैत्रपस्य साकं राज्य सीमाम अन्य
सैनेन सह गच्छन्ति । मैत्रिम दृष्ट्वम्
जनः सन्तुष्टः अभवत् । मैत्रि, गुरुः
सैनो अन्य जनस्य साकम् राजपैस्य

कनर गच्छन्ति। मार्गे अन्य राज्यस्य सैन्यं मैत्रिं आक्रमणं करोति। मैत्रि जनस्य रक्षाम् कत्वा अन्यस्य सैन्ये अक्रमणम करोति। सा सर्वे सैन्यान मृतम् कृतवान्। परन्तु एकम् सैन्ये मैत्रे अक्रमति। जकरु स: मृतम् कृतवान्। परन्तु मैत्रस्य तस्था: अन्तिम समयं आगच्छत्। मैत्रि जकरुस्य कहति।

मैत्रि :- (प्रयासेन) जकरो: नाम इयं जन: सुरक्षितेन राज्ये प्राप्तवान्। पितृस्य पितेन साकं बदतो अहं मम मातस्य समीपं गच्छाम:। मा रोदिमि अहं मम राज्यस्य जनानां जीवन रक्षयित्वा सन्तुष्टेन जासासि। सोदरस्य वदतो राज्यस्य रक्षाम करोतु। अहं अवश्यम् मम जीवनम् सार्थकं अपि।

एतत् कहत्वा सा सर्वदा जनस्य नेत्रम बन्दयामास।

राजकुमारी तस्या: देशस्नेहेन

कारणे स्व जीवनं दानम् करोति। सा तस्या जीवन कार्ये पूर्णीम् कृत्वा जनस्य हृदये स्थानम् प्राप्नवन्ताथः। तस्या पिता सोदरः च जीवनम् मैत्रिम् दानत् एकम् वीर वनिता भवेत्नम् कारणे प्रौढीम् प्राप्नवन्त। प्राप्नयाद्रि। चित्रकप्तः तस्य फ्लत्रस्य कर्तव्यबोधम् देशास्नेहं तेषाम् दिवत्वा तस्य पिता भवन्तम् दृढम् तस्य जीवनम् सार्थकम् भवेत।

सार्थकं मम जीवनम्

एका मित्रानन्दपुरम् इति राज्ये मैत्रि इति नामिका राजकुमारी निवसति स्म। सा एकं सुन्दरं धीर बालिका अस्ति। राज्यस्य जना: तस्या: दयालु भावेन कारणे अत्यन्तं प्रियम् कुर्वन्ति आसीत्। मित्रानन्दपुरस्य राजा चित्रगुप्त: एकम् श्रेष्ठम् राजा आसीत्, स: तस्य राज्ये राज्यस्य जन च बहुलम् प्रियम् करोति स्म। मैत्रि राजस्य एकपुत्रि भवति। तस्य द्वे सोदर तस्य बहुत प्रियम् करोति स्म तस्य रक्षाम् करोति स्म। मातस्य आहिन्त [?] कारणे सा दुखिता आसीत्। किन्तु तस्या पिता सोदर: च तस्या: अत्यन्तम् परिचारम् करोति स्म। मातस्य अभावम् ते न अनुभवति ददाति। सदा मैत्रि एकम् राजकुमारि आसीत् तथा तस्य जनस्य अवस्थाम् सर्वदा स्मरति स्म।

एकदा एकम् युद्धस्य कारणे मित्रानन्दपुरस्य सीमायां वसति जने दुरितम् अनुभवति स्म। एतत् विषयं चिन्तयित्वा मैत्रि अस्वस्था [?] अभवत्। सीमस्य जनस्य दैन्यं दृष्ट्वा मैत्रि तस्य पितस्य समीपे गत्वा